

Для підтримки необхідних режимів енергосистеми повинні використовуватися тільки економічні методи, що стимулюють споживачів до підвищення рівня надійності енергосистеми. Одним з таких стимулів є розробка системи пільг по оплаті спожитої енергії.

Аналіз можливих ситуацій в реальних виробничих системах дозволяє узагальнити вимоги до надійності їх зовнішнього енергопостачання з урахуванням тривалості введення режиму регулювання, періодичності його, глибини обмеження. Це служить підставою для узгодженої зміни графіка навантаження з одночасною мінімізацією економічних наслідків зміни нормального режиму енергоспоживання.

Розгортання робіт по раціональному управлінню навантаженням висуває завдання організації спеціальних служб для проведення маркетингових досліджень. Знання технологічних особливостей виробничих систем і умов функціонування енергосистеми дозволить знаходити взаємоузгоджені варіанти рішень, що задовольняють обидві сторони.

Розширення можливостей техніко-економічних рішень, що відображають взаємовплив виробників і споживачів енергії, істотно підвищить ефективність енерговикористання.

Література

1. Папков Б.В. Применение экспертного метода при оценке ущербов от отказов электроснабжения // Электрические станции, 1985, № 12. С. 51 - 52.
2. Червонный Е.М., Кованова И.В., Папков Б.В., Щеголькова Т.М. Принципы нормирования и рекомендации по созданию нормативов надежности электроснабжения промышленных предприятий // Методические вопросы исследования надежности больших систем энергетики. Вып. 37. Киев. 1989. С. 99 - 107.

Полтавець М.М., викл.

Кіровоградський національний технічний університет

ЕНЕРГЕТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД

Майже двадцять років Україна іде шляхом ринкових реформ. Як показує досвід минулих років, не можливо адаптувати колишню систему управління діяльністю підприємства до умов ринку, які швидко змінюються. Це викликає необхідність розробки

нових підходів, які б адекватно відображали зміни, що відбуваються і наповнювали новим змістом функції управління підприємством.

Існує багато факторів, які гальмують і ускладнюють реформування процесів не тільки на конкретних підприємствах, а й в економіці країни в цілому. Особливе місце серед цих факторів займає зростання цін на енергетичні ресурси, що випереджає зростання цін на продукцію інших галузей народного господарства. Тому ефективне використання енергоресурсів повинно стати нормою для кожного підприємства. Згідно з вимогами міжнародних стандартів якості ISO 9000 управління енергетичними ресурсами повинно стати важливою складовою системи управління якістю на підприємстві. З технічної сторони питання вирішується успішно: сучасні технології дозволяють зробити процес виробництва продукції енергоощадливим, тим самим знизивши питому вагу витрат на енергію в собівартості, за рахунок використання сучасного обладнання, зменшення втрат енергії, використання альтернативних джерел енергії. На законодавчому рівні прийнято ряд законів, направлених на активізацію процесу енергозбереження (Закон України «Про енергозбереження», Енергетична стратегія України на період до 2030 року). Проте система управління енергетичним забезпеченням промислового підприємства так і не отримала відповідного розвитку.

Необхідність поглиблення досліджень, пов'язаних з розглядом процесу енергетичного забезпечення в якості об'єкта управління, визначається тим, що виникають нові питання про місце цього процесу в загальній сукупності економічних процесів промислового підприємства, про його внутрішній зміст, підходи до класифікації.

На практиці можуть бути використані два підходи до вдосконалення тієї або іншої частини механізму цілісної системи управління: організаційної структури, функцій, кадрів, технічних засобів - локальний і системний. Локальний підхід припускає дослідження і розвиток якої-небудь певної, окремо взятої частини системи управління, наприклад: організаційної структури, функцій управління, кадрів, або навіть окремої складової цих елементів. Проте далеко не завжди прийняті рішення узгоджуються із завданнями вдосконалення інших, суміжних з нею час-

тин, і це пов'язано з втраченими можливостями для системи в цілому. У випадку системного підходу кожна окрема частина або її елемент розглядається у взаємозв'язку і взаємозалежності з іншими частинами системи управління, і таким чином враховуються інтереси всіх її частин, вносяться поліпшення в цілісну систему управління, в механізм, що відображає її динаміку.

Виходячи з вище викладеного і враховуючи, що служба енергетичного забезпечення промислового підприємства утворює складну систему підрозділів, функціонування яких взаємопов'язане і взаємообумовлене, кращим для вирішення завдань із вдосконалення управління є системний підхід.

Для визначення загальної спрямованості і змісту системного підходу, на нашу думку, необхідно розробити чотири блоки рішень: аналітичний, теоретичний, концептуальний, методичний.

Аналітичний блок рішень має на меті: здійснити аналіз теоретичних положень, що містяться в спеціальній літературі, методичних рекомендаціях. Це дасть можливість виявити їх сильні і слабкі місця, виділити невирішені і дискусійні питання, використовувати і при необхідності розвивати результати попередніх досліджень в інтересах завдання, що вирішується; оцінити стан практики управління процесом енергетичного забезпечення в питаннях, що стосуються організаційної структури і економічного механізму управління. Аналіз дозволить виявити слабкі сторони практики і звернути на них увагу в ході розробки рекомендацій; оцінити експертним шляхом організаційну ефективність рішень, що мають практичну спрямованість.

Основний зміст *теоретичного блоку* питань, що вимагають подальшого наукового опрацювання, полягає в дослідженні процесу енергетичного забезпечення з погляду загальної теорії систем; теоретичному аналізу складу і змісту системи управління (організаційної структури, функцій, класифікації процесів енергетичного забезпечення і власне ресурсів як об'єктів управління); класифікації організаційних структур; обґрунтуванні підходу до побудови економічного механізму внутрішньовиробничого управління в контексті загальної теорії систем.

Концептуальний блок питань включає обґрунтування ієрархічного підходу до постановки цілей, які повинні бути досягнуті в процесі енергетичного забезпечення виробництва, цілей системи управління, цілей окремо взятих функцій управління; об-

ґрунтування загального підходу і принципів формування організаційної структури управління процесом енергетичного забезпечення; розробку принципів, на яких повинні ґрунтуватися інтеграція функцій і економічний механізм управління; обґрунтування підходу до оцінки ефективності системи управління процесами енергетичного забезпечення.

Блок методичних рішень об'єднує рекомендації, що стосуються побудови «дерева цілей», розробки організаційної структури служби енергетичного забезпечення, трансформації цілей в систему конкретних економічних показників; розробки методики матеріального стимулювання колективів за результати роботи; розробки методики оцінки цілеспрямованості функціонування системи управління.

Використання запропонованого підходу дасть можливість вдосконалити систему управління енергетичним забезпеченням промислового підприємства, що в свою чергу відкриває нові резерви економічного зростання за рахунок значної економії паливно-енергетичних ресурсів.

Поперечна Т., студ. гр. ЕК -05-2
Кіровоградський національний технічний університет

СУТНІСТЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Процеси глобалізації світової економіки, а також європейський вибір України, призвели до посилення конкуренції як на світовому, так і на внутрішньому ринку. В Україні проблеми конкурентоспроможності вітчизняної продукції та національної економіки набагато гостріші, ніж у розвинених країнах світу. Неконкурентоспроможність багатьох вітчизняних технологій, продукції, послуг не дає змоги ефективно включитися у систему світових господарських зв'язків. Перевага в загальному експорті країни сировини та напівфабрикатів і надто мала частка наукомісткої продукції зумовлюють низькі темпи економічного зростання і значну залежність експорту країни від кон'юнктури товарного ринку. Проте будь-яких спеціальних заходів принципового характеру щодо підвищення конкурентоспроможності віт-